Rhif: WG29899

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

www.llyw.cymru

Llywodraeth Cymru

Dogfen Ymgynghori

Comisiwn Seilwaith Cenedlaethol i Gymru

Dyddiad cyhoeddi: 17 Hydref 2016
Camau gweithredu gofynnol: Ymatebion erbyn 9 Ionawr 2017

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg.
This document is also available in English.

OGL © Hawlfraint y Goron

TROSOLWG

Diben yr ymgynghoriad hwn yw rhoi gwybodaeth i randdeiliaid am fwriad Llywodraeth Cymru i sefydlu Comisiwn Seilwaith Cenedlaethol i Gymru i lywio a blaenoriaethu penderfyniadau buddsoddi ar anghenion seilwaith tymor canolig i'r tymor hwy, a rhoi'r cyfle i randdeiliaid fynegi barn ar y ffordd y mae'r comisiwn wedi'i sefydlu ac yn cael ei redeg.

SUT I YMATEB

Mae'r cyfnod ymgynghori'n cychwyn ar 17 Hydref 2016 ac yn gorffen ar 9 Ionawr 2017. Sicrhewch fod eich ymateb yn ein cyrraedd cyn y dyddiad cau dan sylw.

Mae'r ddogfen ar gael ar y rhyngrwyd yn https://ymgyngoriadau.llyw.cymru/

Ymatebwch drwy gwblhau'r ffurflen ymateb i'r ymgynghoriad yn Atodiad A ac e-bostio neu bostio eich ymateb gan ddefnyddio'r manylion cyswllt isod.

GWYBODAETH BELLACH A DOGFENNAU CYSYLLTIEDIG

Mae fersiynau print bras, Braille, CD sain ac ieithoedd eraill o'r ddogfen hon ar gael ar gais.

MANYLION CYSWLLT

Cyfeiriad post:	Julia Williams Yr Is-adran Polisi, Cynllunio a Phartneriaethau Yr Adran dros yr Economi a'r Seilwaith Llywodraeth Cymru Parc Cathays Caerdydd CF10 3NQ
E-bost:	julia.williams@wales.gsi.gov.uk
Rhif ffôn:	029 2080 1333

DIOGELU DATA

Sut defnyddir y safbwyntiau a'r wybodaeth rydych chi'n eu rhoi i ni

Bydd unrhyw ymateb y byddwch yn ei afon atom yn cael ei weld yn llawn gan staff Llywodraeth Cymru sy'n delio â'r materion y mae'r ymgynghoriad hwn yn ymwneud â hwy. Gall hefyd gael ei weld gan staff eraill Llywodraeth Cymru i'w helpu i gynllunio ymgyngoriadau'r dyfodol.

Bwriad Llywodraeth Cymru yw cyhoeddi crynodeb o'r ymatebion i'r ddogfen hon. Mae'n bosibl y byddwn hefyd yn cyhoeddi'r ymatebion yn llawn. Fel arfer, caiff enw a chyfeiriad (neu ran o gyfeiriad) y person neu'r sefydliad a anfonodd yr ymateb eu cyhoeddi gyda'r ymateb. Mae hyn yn helpu i ddangos bod yr ymgynghoriad wedi'i gynnal yn briodol. Os nad ydych am i'ch enw neu eich cyfeiriad gael eu cyhoeddi, rhowch wybod i ni yn ysgrifenedig pan anfonwch eich ymateb. Byddwn yna'n eu cuddio.

Mae'n bosibl y caiff enwau neu gyfeiriadau y byddwn yn eu cuddio eu cyhoeddi'n ddiweddarach, ond nid yw hyn yn digwydd yn aml. Mae Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 a Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol 2004 yn caniatáu i'r cyhoedd ofyn am weld gwybodaeth a gedwir gan sawl corff cyhoeddus, gan gynnwys Llywodraeth Cymru. Mae hyn yn cynnwys gwybodaeth nad yw wedi'i chyhoeddi.

Fodd bynnag, mae'r gyfraith hefyd yn ein caniatáu i ddal gwybodaeth yn ôl dan rai amgylchiadau. Os bydd unrhyw un yn gofyn am weld y wybodaeth rydyn ni wedi'i chadw'n ôl, bydd angen i ni benderfynu a fyddwn yn ei rhyddhau ai peidio. Os oes rhywun wedi gofyn i'w enw a'i gyfeiriad beidio â chael eu cyhoeddi, bydd hyn yn ffaith bwysig y byddem yn ei hystyried. Fodd bynnag, weithiau gallai fod rhesymau pwysig dros orfod datgelu enw a chyfeiriad rhywun, er bod y person hwnnw wedi gofyn i ni beidio â chyhoeddi’r manylion hyn. Byddem yn cysylltu â'r person ac yn gofyn am ei farn cyn penderfynu datgelu'r wybodaeth.

RHAGAIR

Mae ystod ac ansawdd seilwaith gwlad - y systemau a'r gwasanaethau ffisegol y mae eu hangen arni er mwyn gweithio'n effeithiol - yn elfen hanfodol o ran sicrhau lles ei phobl.

Rydyn ni'n byw ar adeg o ansicrwydd ariannol mawr, sy'n ei gwneud yn bwysicach fyth gweithredu nawr i atgyfnerthu'r ffordd rydyn ni'n ystyried ac yn blaenoriaethu anghenion seilwaith y dyfodol ac yn creu'r amodau ar gyfer buddsoddiad sefydlog, hirdymor.

Mae Llywodraeth Cymru yn ymrwymedig i symud tuag at strategaeth fwy hirdymor o fuddsoddi mewn seilwaith, sy'n fwy seiliedig ar wybodaeth ac sy'n cadw at egwyddorion y Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol ac a fydd yn galluogi prosiectau penodol i gael eu datblygu'n fwy effeithlon gan fod pobl Cymru yn deall eu pwysigrwydd i'r strategaeth ac yn eu cefnogi, gan gynnwys yr angen i sicrhau gwerth am arian o fuddsoddiad sector cyhoeddus.

I helpu i gyflawni'r nod hwn, ein bwriad yw sefydlu Comisiwn Seilwaith Cenedlaethol cynghorol, anstatudol i Gymru i ddarparu cyngor strategol annibynnol ac arbenigol.

Byddai'r cyfrifoldeb am bennu polisi, ynghyd â'r fframwaith rheoliadol a chynllunio, a gwneud penderfyniadau buddsoddi lle bo hyn yn un o swyddogaethau'r llywodraeth, yn nwylo Gweinidogion Cymru o hyd ar gyfer seilwaith datganoledig, a chyda Llywodraeth y DU ar gyfer seilwaith heb ei ddatganoli.

Gwerthfawrogwn fod amrywiaeth o fodelau eisoes yn bodoli a syniadau gwahanol ynghylch statws a chylch gwaith corff seilwaith.

Yn fy marn i, gallai sefydlu comisiwn cynghorol, anstatudol fod yn gam cyntaf posibl mewn perthynas ag atgyfnerthu penderfyniadau a darparu seilwaith, ac rwy'n agored i newid statws a chylch gwaith y corff os, drwy brofiad, y daw manteision clir i'r amlwg dros wneud hynny.

Mae croeso i chi roi eich barn ar ddatblygiad y comisiwn arfaethedig a sut y bydd yn gweithio'n ymarferol.

Ken Skates AC
Gweinidog dros yr Economi a'r Seilwaith

Tabl Cynnwys

CYFLWYNIAD 5
STATWS A CHYLCH GWAITH 5
Y BERTHYNAS Â CHOMISIWN SEILWAITH Y DU 8
AELODAETH 9
GWEINYDDU 10
GONESTRWYDD A THRYLOYWDER 11

CYFLWYNIAD

Mae Llywodraeth Cymru yn cynnig sefydlu Comisiwn Seilwaith Cenedlaethol i Gymru (CSCiG) o fewn y 12 mis nesaf i roi cyngor annibynnol ac arbenigol i ni ar anghenion a blaenoriaethau seilwaith strategol.

STATWS A CHYLCH GWAITH

Byddai CSCiG yn gorff cynghorol, sy'n gyfrifol am ddadansoddi, cynghori a gwneud argymhellion ar anghenion seilwaith strategol tymor hwy Cymru dros gyfnod o 5-30 mlynedd drwy lunio adroddiadau rheolaidd i Lywodraeth Cymru; strategol nid yn unig o ran maint neu gost prosiect unigol ond hefyd o ran effaith gyfunol bosibl nifer o brosiectau llai.

Cwestiwn 1: Ydych chi'n cytuno y dylai cylch gwaith ac allbwn CSCiG gynnwys darparu dadansoddiadau, cyngor ac argymhellion i Weinidogion Cymru?

Byddai cylch gwaith CSCiG yn estyn i'r holl sectorau seilwaith economaidd ac amgylcheddol, gan gynnwys ynni, trafnidiaeth, dŵr a charthffosiaeth, datrysiadau draenio, gwastraff, cyfathrebu digidol, rheoli llifogydd ac erydu arfordirol a byddai'n estyn i seilwaith datganoledig a seilwaith heb ei ddatganoli, gan adlewyrchu'r setliad datganoli a natur drawsffiniol seilwaith - er enghraifft y rhwydwaith rheilffyrdd.

Byddai'r cyfrifoldeb am wneud penderfyniadau buddsoddi ynghylch seilwaith datganoledig yn nwylo Gweinidogion Cymru o hyd, neu Lywodraeth y DU ar gyfer seilwaith heb ei ddatganoli.

Cwestiwn 2: Ydych chi'n cytuno y dylai cylch gwaith CSCiG estyn i seilwaith heb ei ddatganoli yn ogystal â seilwaith datganoledig?

Er mwyn sefydlogrwydd ac atebolrwydd, ni chynigir i CSCiG roi cyngor ar raglenni a gwaith y penderfynwyd arnynt eisoes neu y penderfynir arnynt yn y dyfodol agos gan gyrff statudol a rheoliadol.

Cwestiwn 3: Ydych chi'n cytuno na ddylai CSCiG roi cyngor ar raglenni a gwaith y penderfynwyd arnynt eisoes neu y penderfynir arnynt yn y dyfodol agos gan gyrff statudol a rheoliadol?

Rydym yn cynnig y byddai CSCiG yn dadansoddi a chynghori ar anghenion seilwaith economaidd ac amgylcheddol mewn modd integredig, gan ddelio â rhyngddibyniaethau mewn modd traws-sector.

Gallai CSCiG hefyd ystyried gweithredu'n drawsbynciol mewn perthynas â materion darparu os yw'n eu hystyried yn rhwystr i fodloni anghenion seilwaith, gan gynnwys llywodraethu, costau, ariannu a methodoleg rheoli rhaglen/prosiect.

Cwestiwn 4: Ydych chi'n cytuno y dylai CSCiG allu ystyried gweithredu'n drawsbynciol mewn perthynas â materion darparu os yw'n eu hystyried yn rhwystr i fodloni anghenion seilwaith, gan gynnwys llywodraethu, costau, ariannu a methodoleg rheoli rhaglen/prosiect?

Nodwch unrhyw faterion darparu eraill y dylai CSCiG allu edrych arnynt yn eich barn chi, a'r rheswm dros hynny.

Byddai CSCiG yn ymgysylltu'n agos ac ymgynghori â chyrff eraill y gallai fod ganddynt gylch gwaith seilwaith economaidd ac amgylcheddol; er enghraifft y Grid Cenedlaethol, OFWAT a Cyfoeth Naturiol Cymru.

Cwestiwn 5: Ydych chi'n cytuno y dylai CSCiG ymgysylltu'n agos ac ymgynghori â chyrff eraill y gallai fod ganddynt gylch gwaith seilwaith

economaidd ac amgylcheddol?

Yn eich barn chi, pa gyrff allweddol y dylai CSCiG ymgysylltu ac ymgynghori â hwy?

Byddai cylch gwaith CSCiG hefyd yn cynnwys cymryd rhan mewn fforymau cynghorol strategol perthnasol eraill, gan gynnwys y Cyngor Adnewyddu'r Economi[1] a'r Pwyllgor Llifogydd Statudol[2].

Cwestiwn 6: Ydych chi'n cytuno y dylai cylch gwaith CSCiG gynnwys cymryd rhan mewn fforymau cynghorol strategol perthnasol eraill, fel y Cyngor Adnewyddu'r Economi?

Nodwch unrhyw fforwm arall y dylai CSCiG gymryd rhan ynddo a'r rheswm dros hyn.

Ni fyddai cylch gwaith CSCiG yn estyn i seilwaith cymdeithasol fel ysgolion, ysbytai a thai. Yn ein barn ni, mae trefniadau sefydledig, effeithiol eisoes ar waith ar gyfer dadansoddi anghenion strategol tymor hwy yn y sectorau hyn a ddylai barhau'n gyfrifoldeb i'r awdurdodau cynllunio a gwasanaethau perthnasol. Fodd bynnag, byddai cylch gwaith CSCiG yn estyn i ddarparu cyngor ar y rhyngweithiadau rhwng seilwaith economaidd ac amgylcheddol a seilwaith cymdeithasol.

Er na fyddai'n gorff cyhoeddus o fewn ystyr y ddeddfwriaeth, disgwylir i CSCiG weithredu'n unol ag egwyddorion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015[3].

---

[1] http://gov.wales/topics/businessandeconomy/welsh-economy/economiccouncil/?lang=cy
[2]
[3] http://gov.wales/topics/people-and-communities/people/future-generations-act/?lang=cy

Byddai angen gosod cyngor CSCiG yng nghyd-destun rhagolygon realistig o lefel y buddsoddiad cyfalaf mewn cynlluniau seilwaith cyhoeddus yng Nghymru o bob ffynhonnell ariannol gyhoeddus a phreifat.

Bydd gwaith y Comisiwn yn helpu i hysbysu cynlluniau buddsoddi mewn seilwaith byr i hir dymor Llywodraeth Cymru..

Byddai CSCiG hefyd yn llywio Fframwaith Datblygu Cenedlaethol Llywodraeth Cymru[4] a fydd yn rhoi persbectif strategol tymor hwy ar anghenion cynllunio ac sy'n gydran allweddol o'r newidiadau a gyflwynwyd yn Neddf Cynllunio (Cymru) 2015 ar gyfer ad-drefnu'r system gynllunio i sicrhau ei bod yn deg, yn gadarn ac yn galluogi datblygu.

Rydyn ni wedi ystyried yr achos dros sefydlu CSCiG fel corff statudol a ph'un a ddylai fod ganddo gylch gwaith ehangach. Ar y cam hwn, nid oes digon o dystiolaeth yn bodoli yn ein barn ni i gefnogi sefydlu comisiwn statudol a/neu gorff â chylch gwaith ehangach.

Fodd bynnag, rydym yn agored i newid statws a chylch gwaith y corff os daw tystiolaeth gefnogol i'r amlwg yn y dyfodol. Cynigiwn lunio a chyhoeddi adolygiad o statws a chylch gwaith y corff cyn etholiad nesaf y Cynulliad yn 2021.

Cwestiwn 7: Ydych chi'n cytuno y dylai Llywodraeth Cymru lunio a chyhoeddi adolygiad o statws a chylch gwaith CSCiG cyn etholiad nesaf y Cynulliad yn 2021?

Y BERTHYNAS Â CHOMISIWN SEILWAITH Y DU

[4] http://gov.wales/topics/planning/legislation/planning-wales-act-2015/?lang=cy

Mae Llywodraeth y DU yn sefydlu Comisiwn Seilwaith Cenedlaethol[5] i ddadansoddi anghenion seilwaith strategol tymor hwy y DU. Bydd ei gylch gwaith yn cwmpasu'r meysydd seilwaith economaidd sy’n gyfrifoldeb i Lywodraeth y DU.

Fodd bynnag, bydd yna feysydd lle bydd cyfrifoldebau Llywodraeth y DU a'r Gweinyddiaethau Datganoledig yn rhyngweithio, er enghraifft rhwydweithiau ffyrdd strategol trawsffiniol, ac rydym wrthi'n cynnal deialog â Llywodraeth y DU am ddatblygu trefniadau i ganiatáu ar gyfer amgylchiadau o'r fath.

Yn ein barn ni dylai perthynas ffurfiol gael ei datblygu rhwng CSCiG a chomisiwn y DU. Cynigiwn fod Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth yn cael ei lunio rhwng y ddau gorff yn nodi sut y byddant yn ymgysylltu â'i gilydd, a bod un o Gomisiynwyr y DU yn cael ei benodi fel aelod o CSCiG.

Cwestiwn 8: Ydych chi'n cytuno y dylai CSCiG gydweithio gyda comisiynydd o Bwyllgor Seilwaith y DU ble berthnasol? gael ei benodi'n aelod o?

AELODAETH

Cynigiwn fod CSCiG yn cynnwys 10 aelod, gan gynnwys y Cadeirydd, ac y byddai pob un yn cael ei benodi ar sail ei wybodaeth a'i brofiad arbenigol, nid yn rhinwedd ei swydd.

Bydd angen i aelodau allu meddwl a gweithredu ar draws sectorau; bod yn greadigol a chynhwysol o ran dadansoddi anghenion y dyfodol a'r heriau polisi cyhoeddus sy'n ein hwynebu, megis datgarboneiddio.

Cwestiwn 9: Ydych chi'n cytuno y dylai aelodau CSCiG gael eu penodi yn

[5] https://www.gov.uk/government/organisations/national-infrastructure-commission

rhinwedd eu gwybodaeth arbenigol a phrofiad?

Byddai penodiadau'n cael eu gwneud drwy ymarfer penodi cyhoeddus agored yn unol â'r Cod Ymarfer ar gyfer Penodiadau Gweinidogol i Gyrff Cyhoeddus[6], yr egwyddorion o deilyngdod, tegwch a gonestrwydd, a'r egwyddorion Nolan ehangach.

Cwestiwn 10: Ydych chi'n cytuno y dylai pob penodiad i CSCiG gael ei wneud drwy ymarfer penodi cyhoeddus agored?

Mae amrywiaeth o brofiadau a safbwyntiau yn gwella penderfyniadau ac rydym yn ymrwymedig i wella ymgysylltiad a chyfranogiad ar gyfer pob grŵp heb gynrychiolaeth ddigonol mewn penodiadau cyhoeddus, gan gynnwys menywod, pobl anabl a grwpiau Pobl Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig, i sicrhau bod y cyrff y mae'r penodeion yn eu gwasanaethu yn gredadwy ac yn mynnu hyder y cyhoedd.

Rydym am ddatblygu strategaeth gyfathrebu ar gyfer y broses penodiadau cyhoeddus i ddal sylw a diddordeb amrywiaeth mor eang â phosibl o ymgeiswyr. Mae gennym ddiddordeb arbennig mewn chwilio am ffyrdd arloesol o gyflawni hyn.

Cwestiwn 11: Sut ydych chi'n credu y dylem hyrwyddo'r broses penodiadau cyhoeddus hon i grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol?

GWEINYDDU

[6] http://publicappointmentscommissioner.independent.gov.uk/wp-content/uploads/2012/02/Code-of-Practice-for-Ministerial-Appointments-to-Public-Bodies.pdf

Cynigiwn fod CSCiG yn cael ei gefnogi gan ysgrifenyddiaeth benodedig yn cynnwys swyddogion Llywodraeth Cymru, wedi'i lleoli yn un o'n swyddfeydd. Hefyd, dylai CSCiG gael y capasiti i gomisiynu ymchwil dargedig lle bo angen a lle nad yw eisoes ar gael neu wedi'i chynllunio gan gyrff eraill.

Bydd taliadau'n cael eu gwneud i aelodau yn unol â'r trefniadau penodi cyhoeddus.

Cwestiwn 12: Ydych chi'n cytuno y dylai CSCiG allu comisiynu ymchwil dargedig?

Nodwch unrhyw ymchwil benodol y dylai CSCiG, yn eich barn chi, ei chomisiynu fel blaenoriaeth i lywio'i waith gystal â phosibl, ac esboniwch pam.

GONESTRWYDD A THRYLOYWDER

Byddai CSCiG yn dadansoddi, cynghori a gwneud argymhellion mewn perthynas ag anghenion seilwaith tymor hwy Cymru drwy gyflwyno adroddiadau rheolaidd i Lywodraeth Cymru.

Cynigiwn fod CSCiG yn cyhoeddi adroddiadau rheolaidd ar ei waith. Er mwyn sicrhau eu bod yn ystyrlon, yn ein barn ni dylai adroddiadau gael eu cyhoeddi'n flynyddol.

Cwestiwn 13: Ydych chi'n cytuno y dylai CSCiG gyhoeddi adroddiad blynyddol ar ei waith?
Yn eich barn chi, pa ffactorau fyddai'n golygu bod angen i adroddiadau gael eu cyhoeddi fwy nag unwaith y flwyddyn?

Rydym hefyd yn cynnig y dylai CSCiG gynnal cyfarfodydd cyhoeddus bob blwyddyn yng Ngogledd, Canolbarth, De a Gorllewin Cymru i esbonio a hyrwyddo ei rôl a'i waith.

Cwestiwn 14: Ydych chi'n cytuno y dylai CSCiG gynnal cyfarfodydd cyhoeddus bob blwyddyn yng Ngogledd, Canolbarth, De a Gorllewin Cymru i esbonio a hyrwyddo ei rôl?